

СПОЖИВАННЯ МОЛОКА ТА МОЛОКОПРОДУКТІВ В РОЗРІЗІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Ціль 2: Подолання голоду

Брешута О. Л. amulet8105122@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

За офіційними даними Глобального індексу продовольчої безпеки, Україна за підсумками 2022 року перебувала за станом національного забезпечення продовольчої безпеки на 71-му місці у світі, у 2024 році – на 52 позиції із загальною оцінкою 56,4 балів (при максимальному показнику у 100 балів) із 109 країн світу. За показником “Доступність продуктів харчування” Україна отримала 48,1 бала із 100 і перебуває на 93-му місці у світі та 26-му місці з 26 країн Європи. Основними викликами для країни та факторами формування Індексу є воєнна агресія росії, низькі показники ВВП на душу населення, недостатній обсяг державного фінансування наукових досліджень та новітніх розробок в аграрному секторі, доступ фермерів до фінансування, відсутність харчових стандартів, слабка дорожня та портова інфраструктура, малий відсоток земельних ділянок, обладнаних для зрошення, а також ризики політичної стабільності та корупція [1].

Бойові дії, що ведуться Російською Федерацією на території України, вкрай негативно вплинули на функціонування існуючої продовольчої системи, яка забезпечує продовольчу безпеку регіонів та країни в цілому. Це стосується порушення цілісності ланцюгів постачання сільськогосподарської продукції господарств та харчових продуктів (від первинного виробництва до реалізації продукції споживачеві), а також діяльності із створення доданої вартості в агропромисловому комплексі, пов’язаної з виробництвом, переробленням, розподілом, споживанням і утилізацією (знищенням) харчових продуктів. Цей негативний фактор має вплив на досягнення відповідних Цілей Сталого розвитку, зокрема Цілі 2 «Подолання голоду. Розвиток сільського господарства». ЦСР 2 охоплює три основні напрями, які є пов’язаними – це доступність збалансованого харчування, продуктивність сільського господарства та виробництво продуктів харчування. Загалом з 11-ти індикаторів, що вимірюють прогрес досягнення національної Цілі 2, за 9-ма має місце позитивна динаміка, в тому числі за 7-ма досягнення визначених цільових меж на горизонті до 2030 року є цілком реалістичним [2]. Одним із завдань даної цілі є 2.1. «Забезпечення доступності збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення», а одним із її індикаторів - 2.1.2. «Споживання молока та молочних продуктів у розрахунку на одну особу». Саме розвиток виробництва молока та молочної продукції допоможе вирішити одне із завдань Сталого розвитку і довести споживання даного виду продукції до 380 кг на одну особу.

Наведені у таблиці 1 дані щодо споживання молока та молочних продуктів у розрахунку на одну особу не дають можливості порівняти орієнтири, яких треба досягти, із показниками останніх років. Державна служба статистики посиляється на Закон України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни", який передбачає, що оприлюднення статистичної інформації за 2022-2023 роки буде поновлено після завершення встановленого терміну для подання статистичної та фінансової звітності. В результаті за індикаторами досягнення Цілей сталого розвитку неможливо провести їх повноцінний моніторинг за роки воєнного стану.

Для виправлення цієї ситуації Кабінетом Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1190-р введено відповідне розпорядження «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні», за яким зокрема має бути забезпечене щорічне проведення оцінювання стану досягнення Цілей сталого розвитку у попередньому році за результатами опрацювання поданої міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади звітної інформації [3].

Таблиця 1

Споживання молока та молочних продуктів у розрахунку на одну особу, кг/рік

Області	2017	2018	2019	2020	2021	2021 порівня но із 2017, кг	Орієнтир	
							2025	2030
Україна	200,0	197,7	200,5	201,9	201,5	1,5	320,0	380,0
Вінницька	200,9	200,9	198,9	200,9	196,8	-4,1	320,0	380,0
Волинська	210,1	202,4	206,9	209,2	227,5	17,4	320,0	380,0
Дніпропетровська	200,3	199,2	197,5	196,4	200,7	0,4	320,0	380,0
Донецька	161,7	165,5	170,4	171,2	170,7	9,0	320,0	380,0
Житомирська	207,2	215,5	209,0	202,8	206,0	-1,2	320,0	380,0
Закарпатська	221,1	210,4	230,8	232,8	238,2	17,1	320,0	380,0
Запорізька	164,6	174,5	171,4	180,4	175,9	11,3	320,0	380,0
Івано-Франківська	273,0	260,3	276,7	300,6	279,0	6,0	320,0	380,0
Київська	204,6	203,6	211,2	209,4	212,1	7,5	320,0	380,0
Кіровоградська	199,8	198,7	213,8	229,2	230,4	30,6	320,0	380,0
Луганська	136,8	139,2	147,4	150,6	158,8	22,0	320,0	380,0
Львівська	214,4	205,2	215,3	225,9	222,1	7,7	320,0	380,0
Миколаївська	202,0	203,1	204,3	205,4	199,6	-2,4	320,0	380,0
Одеська	180,7	190,3	185,8	180,2	175,9	- 4,8	320,0	380,0
Полтавська	210,0	199,2	201,5	195,5	196,6	-13,4	320,0	380,0
Рівненська	198,8	188,3	191,7	190,5	192,8	- 6,0	320,0	380,0
Сумська	192,3	187,9	182,4	180,4	180,5	-11,8	320,0	380,0
Тернопільська	236,2	231,2	245,1	237,8	222,3	-13,9	320,0	380,0
Харківська	220,9	208,7	203,9	202,6	199,1	-21,8	320,0	380,0
Херсонська	204,4	193,5	183,9	195,8	181,5	-22,9	320,0	380,0
Хмельницька	223,4	208,3	208,2	204,2	210,3	-13,1	320,0	380,0
Черкаська	206,2	214,2	216,6	222,2	222,2	16,0	320,0	380,0
Чернівецька	240,8	233,7	226,6	220,1	227,1	-13,7	320,0	380,0
Чернігівська	217,7	214,6	210,5	207,5	206,5	-11,2	320,0	380,0

Джерело: [4]

Розмірність показника споживання молока та молочних продуктів у розрахунку на одну особу в областях України у 2021 році має негативну динаміку порівняно із 2017 роком або незначну позитивну і з високою ймовірністю свідчить про його практичну недосяжність у 2025 і у 2030 році. Для покращення ситуації, в тому числі із забезпеченням молочною продукцією, розроблена Стратегія продовольчої безпеки України на період до 2027 року, стратегічною ціллю 1 якої є наповнення продовольчого ринку шляхом сприяння сталому розвитку виробництва сільськогосподарської продукції та харчових продуктів. У межах даної цілі поставлене завдання 1 «Розроблення та здійснення заходів підтримки виробників, спрямованих на розвиток галузей агропромислового комплексу, зокрема виробників органічної продукції, що дасть змогу стимулювати нарощування вітчизняного виробництва, насамперед тих видів продукції, споживання яких населенням країни не забезпечено в достатній кількості» [5].

Список використаних джерел

1. Перший Добровільний національний огляд Цілі сталого розвитку: Україна. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=a0fc2a99-ada3-4a6d-b65b-cb542c3d5b77&title=DobrovolniiNatsionalniiOgliadSchodoTsileiStalogoRozvitkuVUkraini> (дата звернення 02.05.2025).

2. Моніторинговий звіт Цілі сталого розвитку: Україна, 2021. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 02.05.2025).
3. Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1190-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1190-2024-%D1%80#Text> (дата звернення 02.05.2025).
4. Інформаційне забезпечення моніторингу ЦСР, метадані. Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 02.05.2025).
5. Про схвалення Стратегії продовольчої безпеки України на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. № 684-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/684-2024-%D1%80#Text> (дата звернення 02.05.2025).

Науковий керівник: *Яворська Т. І., д.е.н., професор кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного*

РОЛЬ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СЕРЕД ТУРИСТІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ

Ціль сталого розвитку №15: Збереження екосистем суходолу

Бугар С. А. sofia.bugar25@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Сучасні урбаністичні центри стикаються з низкою викликів, пов'язаних із зростанням туристичних потоків, що створює як нові можливості для соціально-економічного розвитку, так і додаткове навантаження на довкілля. В умовах змін клімату, інтенсивної урбанізації та зростання рівня споживання, важливим стає формування екологічної культури серед туристів. Одним із ефективних інструментів для цього є анімаційна діяльність, здатна поєднувати просвітницьку та розважальну функцію.

Актуальність дослідження зумовлена потребою переосмислення ролі туристичної анімації у сталому розвитку міст. Саме через залучення туристів до екологічно орієнтованих заходів можливо сприяти формуванню відповідального ставлення до навколишнього середовища, зменшенню негативного впливу на природу та розвитку сталого туризму.

Метою дослідження є аналіз та обґрунтування ролі анімаційної діяльності як засобу формування екологічної культури серед туристів, а також визначення практичних анімаційних підходів, які ефективно сприяють сталому розвитку міських територій.

Екологічна культура — це рівень свідомого ставлення людини до навколишнього середовища, що виявляється у знаннях, цінностях і поведінці, спрямованих на збереження природи. У туризмі вона відіграє важливу роль, адже сприяє формуванню відповідального ставлення до довкілля як у туристів, так і у представників туристичної сфери. У системі сталого туризму екологічна культура забезпечує дбайливе використання природних ресурсів, збереження ландшафтів і підтримку місцевих ініціатив. Чим вищий рівень екологічної культури, тим більше шансів для збалансованого розвитку туризму без шкоди для природи. Тому розвиток екологічної культури є основою ефективної реалізації принципів сталого туризму.

Анімаційна діяльність у міському туристичному середовищі виконує важливу роль у формуванні позитивного туристичного досвіду та активізації взаємодії між туристами й місцевою культурою. Її особливістю є різноманіття форматів — від інтерактивних екскурсій і квестів до культурних заходів, майстер-класів, вуличних виступів та флешмобів. У місті туристична анімація має бути гнучкою, адаптованою до швидкого ритму, великої кількості відвідувачів та наявної інфраструктури.

Основними функціями анімаційної діяльності є: розважальна (створення емоційно